



**Pasaules
Dabas
Fonds**

sadarbībā ar



Latvijas
Bioloģiskās
lauksaimniecības
asociācija

Rīgā, 16.02.2021, nr. LPB 2021-01

Zemkopības ministram Kasparam Gerhardam

un Vides un reģionālās attīstības ministram Artūram Tomam Plešam,

Par bitēm toksisko pesticīdu sulfoksakanolā, cipermetrīna un benfluralīna lietošanas aizliegumu

Godātie Gerharda un Pleša kungi,

Eiropas Komisija un dalībvalstis pašlaik pārskata trīs svarīgu augu aizsardzības līdzekļu darbīgo vielu, proti, sulfoksafola, cipermetrīna un benfluralīna, reģistrāciju. Visas trīs vielas ir saņēmušas negatīvu atzinumu no Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes (EFSA), un tādēļ tās ir jāizņem no tirgus, jo tās neatbilst prasībām, kas noteiktas Pārtikas nekaitīguma regulā 1107/2009/EC. EFSA ir atzinusi, ka šīs vielas rada būtisku risku cilvēku veselībai un videi, tostarp bitēm.

Sulfoksafors ir jaunās paaudzes neonicotinoīds, kas Eiropas Savienībā (ES) reģistrēts 2015. gadā, ar nosacījumu, ka reģistrācijas turētājs Eiropas Komisijai sniedz papildu datus par tā produkta toksiskumu bitēm. Nozares pārstāvji ir snieguši datus 2017. gadā, un EFSA ir publicējusi negatīvu atzinumu par šo vielu 2020. gada februārī. Ir konstatēts augsts risks medus bitēm un kāmēnēm, lietojot šo insekticīdu atklātā laukā, un tas nozīmē, ka šīs vielas izmantošanu ārpus telpām nevar likumīgi apstiprināt. EFSA ir sniegusi līdzīgu atzinumu arī par

3 citiem neonicotinoīdiem (imidakloprīdu, klotianidīnu un tiametoksamu), kā rezultātā 2018. gadā ES tos aizliedza izmantot ārdarbos. Tādēļ arī sulfoksafolola lietošana ir jāaizliedz.

Cipermetrīns ir piretroīdu grupas insekticīds, kas Eiropas tirgū ir kopš 2005. gada. EFSA ir secinājusi, ka šī viela rada augstu risku bitēm, kā arī ūdens organismiem un posmkājiem. EFSA arī norādīja uz nepilnīgu riska novērtējumu attiecībā uz vielas endokrīno sistēmu traucējošām īpašībām un atliekvielu daudzumu, kas var nokļūt dzeramajā ūdenī. Cipermetrīna toksiskums bitēm ir ļoti līdzīgs kaitējumam, ko izraisa jau aizliegtie neonicotinoīdi, tāpēc arī šo insekticīdu ir jāaizliedz.

Benfluralīns ir herbicīds, kas ir pieejams ES tirgū kopš 2008. gada. Attiecībā uz šo vielu, būtisks datu trūkums neļāva EFSA pabeigt riska novērtējumu gan attiecībā uz cilvēku veselību, gan vidi. Tāpēc šī viela ir nekavējoties jāizņem no tirgus. Jo īpaši ir nepietiekoši dati, lai novērtētu šā savienojuma toksiskumu attiecībā uz medus bitēm, kā arī lai novērtētu šīs vielas iedarbību uz bitēm. Zinātne jau ir pierādījusi, ka medus bites ir uzņēmīgas ne tikai pret insekticīdiem, bet arī pret fungicīdiem un herbicīdiem. Tāpēc šī viela ir jāizņem no tirgus.

Mūsu organizācijas ir “Eiropas pilsoņu iniciatīvas “Glābiet bites un lauksaimniekus!” (turpmāk EPI) dalībnieces. EPI apvieno vairāk nekā 150 organizācijas visā ES, galvenokārt nevalstiskas organizācijas. Šobrīd EPI jau ir savākusi aptuveni 500'000 parakstu no cilvēkiem, kuri atbalsta no sintētiskiem pesticīdiem brīvu lauksaimniecību, bioloģiskās daudzveidības atjaunošanu un lielāku atbalstu lauksaimniekiem pārejai uz agroekoloģiju. Mūsu organizācijas iestājas par toksisko pesticīdu aizstāšanu ar jau esošajām videi draudzīgajām alternatīvām.

Tāpēc mēs lūdzam jūs nodrošināt, lai šīs trīs darbīgās vielas tiktu izņemtas no tirgus pēc iespējas ātrāk saskaņā ar Eiropas tiesību aktiem un saskaņā ar Eiropas Zaļā kursa mērķiem.

Mēs lūdzam mūs informēt, kāda ir Latvijas Republikas nostāja balsojumā Pastāvīgajā fitofarmaceutisko līdzekļu komitejā attiecībā uz šīm vielām.

Jau iepriekš paldies par jūsu atbildi.

Ar cieņu,

Parakstītāji:

Elgars Felcis, Latvijas Permakultūras biedrības Valdes vadītājs

Jana Simanovska, biedrības “Ekodizaina kompetences centrs” vadītāja

Jānis Rozītis, Pasaules Dabas fonda direktors

Andrejs Briedis, Latvijas Dabas fonda Padomes priekšsēdētājs

Armands Krauze, Latvijas Biškopības biedrības Valdes priekšsēdētājs

Gustavs Norkārklis, biedrības “Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācija” vadītājs

Kontaktpersona:

Jana Simanovska, e-pasts: jana.simanovska@ekodizains.org

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu